

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра лісознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Еколого-агрохімічна паспортизація земель»

Освітня програма – Агрономія

Спеціальність – 201 Агрономія

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “04” 09. 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Еколого-агрохімічна паспортизація земель
Викладач (-і)	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон викладача	0669094786
E-mail викладача	yljakarbivska @ukr.net
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	6 кредити ECTS, 180 год., з них: 32 год. лекційних та 28 год. практичних занять, 120 год. самостійна робота, вид контролю – екзамен.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	кожний місяць 2 години

2. Анотація до курсу

Ефективне використання земельного фонду України потребує контролю за станом родючості ґрунтів, рівнем забруднення їх важкими металами, радіонуклідами, пестицидами та іншими токсикантами. Виконання цього завдання можливе лише за умови постійно діючого агрохімічного моніторингу, основою якого є суцільний контроль за станом ґрунтового покриву, його деградацією, станом забруднення. Для цього слід готувати спеціалістів, які досконало володіють методикою еколого-агрохімічної паспортизації територій. У процесі вивчення курсу висвітлюються питання, пов'язані зі складанням еколого-агрохімічних паспортів територій сільськогосподарського призначення, аспекти деградаційних процесів ґрунтового покриву України, моніторинг ґрунтів та практичні рекомендації, спрямовані на екологічнобезпечне та ефективне використання територій сільськогосподарського призначення.

3. Мета та цілі курсу

Мета вивчення дисципліни «Еколого-агрохімічна паспортизація земель» полягає у набутті студентами комплексу знань та практичних навичок стосовно оцінки впливу об'єкта господарської діяльності на навколишнє середовище за допомогою інструменту – екологічних паспортів.

Завдання курсу:

Висвітлити передумови виникнення екологічної паспортизації, її головну функцію і мету, об'єкти паспортизації, принципи, на яких базується державна політика в сфері екологічної паспортизації, а також головні завдання її на сучасному етапі розвитку суспільства;

Виокремити законодавче поле процедури розроблення екопаспортів та джерела фінансування.

Ознайомити студентів із структурною побудовою і змістом екологічного паспорта промислового підприємства, методиками розроблення еколого-агрохімічного паспорта земельної ділянки (поля) лісостепових ландшафтів, екопаспортів джерела витоку води і водойми, міста, вікових дерев, рідкісних рослин,

природоохоронної території та об'єктів природно-заповідного фонду.

Сформувати інформаційне середовище та укласти орієнтовний екопаспорт територіально-адміністративної одиниці області.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- Принципи проведення екологічної паспортизації окремих підприємств, територій і регіонів;
- передумови виникнення екологічної паспортизації, її головну функцію і мету, завдання та процедуру її проведення;
- об'єкти паспортизації, принципи, на яких базується державна політика в сфері еколого-агрохімічної паспортизації, а також основні завдання її на сучасному етапі розвитку суспільства;
- нормативно-правове забезпечення екологічної паспортизації підприємств;
- зміст та структуру еколого-агрохімічного паспорту полів та земельних ділянок;
- основні принципи екологічної паспортизації водних джерел, кормових угідь, місць видалення відходів.

Вміти:

- складати еколого-агрохімічний паспорт поля чи земельної ділянки, і на основі його розробляти рекомендації господарству для покращення родючості ґрунтів;
- складати екологічний паспорт промислового підприємства та паспорт потенційно-небезпечних об'єктів;
- на основі аналізу даних екологічного паспорта давати оцінку дотримання вимог щодо охорони навколишнього середовища та екологічної безпеки як підприємства в цілому, так і окремих видів устаткування та технологічних процесів;
- оцінювати ступінь використання підприємством природних та енергетичних ресурсів, а також давати оцінку застосованим на підприємстві ресурсозберігаючих технологіям;
- на підставі даних екологічного паспорта окремої території аналізувати екологічну ситуацію, що склалась в даному регіоні;
- складати екологічний паспорт водних джерел;
- складати екологічний паспорт місць видалення відходів.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кредити ECTS, 90 год.

Вид заняття

Загальна кількість годин

Лекції						32
практичні заняття						28
самостійна робота						120
Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)			Обов'язковий / вибірковий	
I	201 Агрономія	5 курс ОР «магістр»			вибірковий	
Тематика курсу						
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання	
Екологічна паспортизація як функція державного обліку об'єктів господарської діяльності людини. Суть та основні складові екологічної паспортизації. Сучасні екологічні паспорти та їхні різновиди. Законодавче поле екологічної паспортизації.	Лекція	1-8	Ознайомитись із предметом, завданнями курсу. 4 год.	0	1-й тиждень навчання	
Еколого-агрохімічна паспортизація земельних угідь. Структурна побудова і зміст еколого-агрохімічного паспорта основні напрями діяльності та заходи спрямовані на охорону природного довкілля. Охорона атмосферного повітря. Охорона водних ресурсів від скидання забруднених вод підприємствами. Основні принципи, напрями і завдання державної політик та заходи щодо зменшення обсягів утворення і накопичення відходів та охорони довкілля.	Лекція	1-8	Ознайомитись із еколого-агрохімічною паспортизацією земельних угідь. 4 год.	0	2-й тиждень навчання	
Оформлення еколого-агрохімічного паспорта поля чи земельної ділянки	практичні заняття	4,8	Розрахувати агрохімічний та еколого-агрохімічні бали бонітетів земельних ділянок, визначити їх класи якості. 4 год.	5	3-й тиждень навчання	
Екологічна паспортизація природних та рекреаційно-туристичних територій	Лекція	1-8	Ознайомитись із екологічною паспортизацією природних та	0	4-й тиждень навчання	

			рекреаційно-туристичних територій 4 год.		
Екологічна паспортизація туристичних об'єктів	практичні заняття	4,8	Визначити основні напрямки туристичної діяльності, заповнити паспорт туристичного об'єкта з обґрунтування природоохоронних заходів. 4 год.	5	5-й тиждень навчання
Екологічна паспортизація водних об'єктів та господарств	Лекція	1-8	Ознайомитись з екологічною паспортизацією водних об'єктів та господарств 2 год.	0	6-й тиждень навчання
Екологічна паспортизація водний об'єктів та господарств	практичні заняття	4,8	Вміти заповнювати паспорт водного об'єкта, паспорт водного господарства та паспорт рибогосподарської технологічної водойми. 4 год.	5	7-й тиждень навчання
Екологічна паспортизація промислових та сільськогосподарських підприємств	Лекція	1-8	Ознайомитись з екологічною паспортизацією промислових та сільськогосподарських підприємств. 4 год.	0	8-й тиждень навчання
Екологічна паспортизація промислових підприємств	практичні заняття	4,8	Визначити основні екологічні проблеми пов'язані із діяльністю промислових підприємств, заповнити	5	9-й тиждень навчання

				паспорт промислового підприємства 4 год.		
Екологічна потенційно об'єктів	паспортизація небезпечних	Лекція	1-8	Ознайомитись з екологічною паспортизацією потенційно небезпечних об'єктів 4 год.	0	10-й тиждень навчання
Екологічна потенційно об'єктів.	паспортизація небезпечних	практичні заняття	4,8	Визначити основні екологічні проблеми пов'язані із діяльністю потенційно-небезпечних об'єктів, заповнити паспорт ПНО. 4 год.	5	11-й тиждень навчання
Екологічна відходів	паспортизація	Лекція	1-8	Ознайомитись з екологічною паспортизацією відходів 4 год.	0	12-й тиждень навчання
Екологічна твердих побутових відходів	паспортизація	практичні заняття	4,8	Визначити екологічні проблеми пов'язані із полігонами ТПВ та несанкціонованим сміттєзвалищем, заповнити технічний паспорт відходу 4 год.	5	13-й тиждень навчання
Екологічна полігонів	паспортизація	практичні заняття	4,8	Визначити основні ризики розміщення полігонів для локальних територій, заповнити санітарно-технічний паспорт полігону	5	14-й тиждень навчання

			4 год.		
Екологічна паспортизація областей та регіонів	Лекція	1-8	Ознайомитись із екологічною паспортизацією областей та регіонів 4 год.	0	15-й тиждень навчання

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	50 балів студенти отримує під час проведення практичних занять; 50 балів студент отримує за складання заліку.
Вимоги до письмової роботи	Заліковий білет містить три описові завдання. Після написання роботи проходить усний захист (за потреби).
Практичні заняття	Кожне практичне заняття оцінюється в 5 балів, 15 балів студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Без захисту індивідуальної роботи студент не допускається до здачі заліку.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити індивідуальну роботу згідно обраної тематики.

7. Політика курсу

Регулярне відвідування аудиторних занять, активна участь в обговоренні розглянутих питань, відпрацювання пропущених занять в назначений викладачем час з дозволу деканату.

8. Рекомендована література

1. Рижук С.М., Лісовий М.В., Бендаровський Д.М. Методика агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення. К., 1994.
2. Чайка Т.А. Агроэкологическое районирование в органическом сельском хозяйстве Украины / Т. А. Чайка // Вестник КГСХА. – 2014. – № 2. – С. 27–31.
3. Агроекологічна оцінка відповідності сільськогосподарських підприємств вимогам органічного агровиробництва. Методичні рекомендації / Н.А. Макаренко, О.О.Ракоїд, В.А.Жилкін, В.В.Макаренко та ін. ; За ред. д.с.-г.н. Н.А. Макаренко. – К., Логос, 2007. – 37 с.
4. Порядок ведення агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки, затверджений Міністерством аграрної політики та продовольства України від 11.10.2011 р. № 536.
5. Еколого-агрохімічна паспортизація полів і земельних ділянок: керівний нормативний документ / За ред. О.О. Созінова. – К., 1996. – 37 с.
6. Еколого-агрохімічна паспортизація: лекції / О.Ф.Чечуй. – Х., 2017. – 72 с.
7. Кіпчач Федір Екологічна паспортизація: тексти лекцій, електронний варіант. – Львів, 2018.
8. Кіпчач Федір. Екологічна паспортизація: навч.-метод. Посібник. Львів: Малий

видавничий центр лабораторії тематичного картографування географічного факультету ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – 78 с.

Викладач

У.М.Карбівська